

Što voditelji savjetovanja na skupovima MIPRO - ali i ostali - trebaju znati o udruzi MIPRO

Mnoge aktivnosti koje udruga MIPRO provodi zahtijevaju da se povremeno svi zajedno podsjetimo da je MIPRO udruga civilnog društva - ne d.o.o., ne ustanova odgojna, obrazovna ili znanstvena, ne tijelo javne uprave - već organizirana grupa osoba i pravnih subjekata koja djeluje u skladu sa Zakonom o udrugama. Iz toga proizlaze i specifičnosti u organizaciji rada, radu, financiranju, upravljanju udrugom, raspolaganju prihodima i svemu ostalom što se tiče udruge.

Da bi znali o čemu govorimo citiramo **Članak 4.** važećeg Zakona o udrugama koji pravno definira svaku hrvatsku udrugu pa tako i MIPRO.

Članak 4.

*Udruga u smislu ovog Zakona je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, **odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna** ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a **bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi**, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja.*

U skladu s *Člankom 4.* MIPRO „pokriva“ odgojno-obrazovnu, znanstvenu, tehničku i informacijsku djelatnost u svom segmentu djelovanja i to radi zbog promicanja širih društvenih interesa, a ne zbog stjecanja dobiti.

Koja je bitna razlika između udruge i tvrtke?

Udruga se osniva zbog promicanja širih društvenih interesa. Tvrtka zbog zarađivanja novca ili profita. Osnivači udruge ne uplaćuju novčane ili slične uloge u osnivački fond jer nema dobiti i nema raspodjele dobiti. Osnivači tvrtke uplaćuju osnivačke uloge i proporcionalno tome ulogu sudjeluju u dobiti koju tvrtka ostvari. Pri tome udruga može raditi sve što radi tvrtka: može proizvoditi baš sve što proizvode i tvrtke te zaposliti neograničeni broj ljudi i dati im dobre plaće iz realiziranih prihoda. Međutim, ostatak prihoda nad rashodima tvrtka dijeli osnivačima (vlasnicima), a udruga to ulaže u realizaciju svoje misije. To je bitna razlika između tvrtke i udruge. To jasno proizlazi iz *Članka 31.* Zakona o udrugama kojega sada navodimo:

Članak 31.

(1) Udruga obavlja gospodarske djelatnosti ako je to propisano statutom, a sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te vrste djelatnosti.

(2) Gospodarske djelatnosti udruga može obavljati pored djelatnosti kojima se ostvaruju njezini ciljevi utvrđeni statutom, ali ih ne smije obavljati radi stjecanja dobiti za svoje članove ili treće osobe. Ako u obavljanju gospodarske djelatnosti udruga ostvari višak prihoda nad rashodima, on se mora sukladno statutu udruge koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih statutom.

Ova dva članka vrlo jasno definiraju karakter udruge u odnosu na tvrtku. U udrugama motiv djelovanja pojedinaca ne može biti stjecanje novca iako udruga sasvim legalno, kao i tvrtka, može platiti obavljeni stručni posao, te može imati ljude u radnom odnosu, ali oni su zato plaćeni kao namještenici, a ne kao članovi udruge.

Koji je motiv članova udruge – volontera - da nešto uopće rade za udruhu?

Motiv pristupanja udruzi civilnog društva može biti samo potreba za djelovanjem za opće dobro. Mi kao članovi udruge MIPRO želimo doprinosti razvoju informacijske i komunikacijske tehnologije, elektronike i mikroelektronike u RH na planu puno širem od onoga kojeg podrazumijevaju tvrtke, kompanije, ustanove u kojima smo zaposlenici i u kojima ostvarujemo osobne dohotke. MIPRO nije dohodovno zainteresiran za razvoj ICT-a, tvrtke, kompanije, ustanove jesu. Zato je MIPRO idealan kao promotor ICT-a – ne radi to iz vlastitog već iz šireg društvenog interesa.

Dakle, članovi MIPRO-a djelujući kao članovi udruge pomažu svojim poslodavcima radeći na unaprjeđivanju područja te su i tvrtke zainteresirane za djelovanje udruge MIPRO.

Na neki način članovi udruge iz realnog sektora kroz udruhu pomažu svojim poslodavcima unaprjeđivanjem područja u našoj sredini.

Djelovanje pojedinačnih članova udruge **u udruzi je po definiciji volontersko**. Nema ugovora između člana udruge i udruge o međusobnim pravima i obvezama u smislu koji se podrazumijeva na relaciji tvrtka – zaposlenik tvrtke. Motiv učlanjenja u udruhu nije i ne može biti ostvarenje prihoda. Međutim, ukoliko član udruge obavlja u dužem periodu vremena konkretne poslove koji zahtijevaju veći fond vremena na godišnjoj razini i ukoliko obavi zadatke koji evidentno premašuju razinu volonterskog rada tipičnog za udruhu, udruga može tog svoga člana jednokratno ili periodski nagraditi za rad i učinak iznad volonterske razine. U načelu radi se o stručnom radu na konkretnim zadacima. Ne nagrađuje se sjedenje i rasprave na sastancima tijela udruge niti vođenje tijela udruge. To je volonterska razina rada. Međutim, ako se za tijelo Udruge napiše elaborat o konkretnoj stručnoj temi (npr. program razvoja područja u narednih deset godina) tada će odgovarajuće tijelo razmotriti mogućnost da se taj autor nagradi za razinu rada iznad volonterske u skladu s financijskim mogućnostima udruge. Tu se dakle radi o **nagradi**, a ne o plaći ili nečem sličnom.

U prvih desetak godina rada udruge MIPRO sve se radilo volonterski pa su tako i poznate studije „Stanje i razvoj mikroelektronike u Jugoslaviji“ i „Stanje i razvoj elektronike u Zajednici općina Rijeka“ godine 1984. – 1986. pisane isključivo volonterski, iako je na njima radilo dvadesetak autora više od dvije godine. Isto tako edicije posvećene desetgodišnjici, dvadesetgodišnjici i dvadesetpetgodišnjici MIPRO-a također su napisane volonterski. Volonterski su također vođena i prva znanstveno-stručna savjetovanja i seminari.

Danas MIPRO ima oko 150 aktivnih pojedinačnih članova i oko 60 skupnih (tvrtke, kompanije, ustanove, javna uprava, fakulteti...) što je dokaz opravdanosti njegovog postojanja. Danas RH ima oko 52 000 registriranih udruga. Po broju članova, posebno skupnih i po aktivnostima i širem društvenom značaju teško je navesti desetak udruga koje se uopće mogu mjeriti s udrugom MIPRO bez obzira na područje djelovanja. Ne treba zaboraviti ni da je MIPRO „star“ 39 godina, samo malo je mlađi od tehnološkog područja u kojem djeluje skoro četiri desetljeća.

Koja je motivacija za sveučilišne nastavnike, istraživače i ostale članove udruge da budu voditelji savjetovanja, ali i ostalih događanja na skupovima MIPRO? Je li voditeljstvo plaćeni posao?

Skupovi MIPRO zadnjih godina imaju uz ostale bogate sadržaje i deset znanstveno-stručnih savjetovanja/konferencija po ušim područjima ICT-a. Navedena su na portalu www.mipro.hr na kojem su i Pozivi za prijavu radova za ta savjetovanja. Nakon postupka recenziranja pristiglih radova na tim savjetovanjima se prezentira između 350 i 400 radova autora iz 30 do 40 zemalja. Radovi se objavljuju u zborniku radova u elektroničkom obliku, a radovi na engleskom jeziku indeksiraju se u svjetski vodećoj bazi IEEE Xplore. Po broju i kvaliteti radova skupovi MIPRO spadaju u velike nekomercijalne tehnološke skupove na europskoj razini.

Savjetovanja/konferencije na skupovima MIPRO, kroz postupak propisan pravilima rada Programskog odbora MIPRO, inicirali su ili sveučilišni nastavnici članovi MIPRO-a ili djelatnici skupnih članova (Ericsson Nikola Tesla, Končar Elektroindustrija, HT...).

Motivacija za pokretanje savjetovanja/konferencije na MIPRO-u je promoviranje užeg područja ICT-a u interesu gospodarstva, struke i/ili znanosti. To je ujedno značajna mogućnost osobne afirmacije pokretača u svojoj sredini, branši, Hrvatskoj i svijetu. Pojedini miprovci su zahvaljujući MIPRO-u dostigli višu prepoznatljivost u zemlji i u svijetu od one koju su imali prije uključivanja u MIPRO.

Što je zadatak voditelja savjetovanja?

Zadatak voditelja savjetovanja u prvom je redu animacija potencijalnih autora radova iz cijelog svijeta (nikako ne samo iz svoje institucije, kompanije, tvrtke...), pri čemu moraju, neovisno o adresaru udruge MIPRO, imati poseban adresar za svoje savjetovanje i koristiti ga za animaciju potencijalnih autora radova bez obzira na animaciju koju vrši Ured MIPRO. Voditelji savjetovanja odgovorni su za svoje savjetovanje, a Ured MIPRO za sve događaje na skupu. Broj radova na pojedinom savjetovanju u najvećoj je mjeri posljedica animacije koju obave voditelji. Ako se oslonimo samo na animaciju putem Poziva za prijavu radova kojega

šalje Ured MIPRO na 5000 do 6000 adresa možemo računati na 10, najviše 20 radova po savjetovanju. Drugim riječima, na savjetovanjima s cca 20 i manje radova s malom pogreškom možemo tvrditi da je izostala animacija od strane voditelja, tj. da voditelji nisu odradili svoj posao.

Drugi zadatak voditelja je stalno obnavljanje liste recenzenata iz zemlje i inozemstva, određivanje po dva recenzenta za svaki rad, komunikacija s recenzentima i s autorima što je u realnim uvjetima prilično zahtijevan svakodnevni posao u periodu od veljače do konca travnja.

Treći zadatak voditelja je osiguranje pozvanih predavanja za svoje savjetovanje, te stručnih i komercijalnih prezentacija zainteresiranih tvrtki i kompanija. Komercijalne prezentacije se naplaćuju prema cjeniku Ureda MIPRO, dok se stručne ne naplaćuju, već se dogovaraju u sklopu sponzorskog ugovora sa sponzorima.

Četvrti zadatak voditelja je identifikacija najboljeg rada na savjetovanju po ocjeni recenzenata i predlaganje toga rada za nagradu povjerenstvu kojega imenuje Programski odbor. Osnovni kriterij je da je bar jedan od dva recenzenta predložio rad za nagradu. Voditelji trebaju napisati zašto misle da je baš taj rad vrijedan nagrade. Bolje je po ugled savjetovanja ne predložiti nijedan rad za nagradu nego predložiti osrednji ili čak loš rad.

Peti zadatak voditelja je da u svakom trenutku budu svjesni da su oni v o d i t e l j i p o d r u č j a , a ne samo v o d i t e l j i s a v j e t o v a n j a te im je zadaća da uz savjetovanje organiziraju dodatne sadržaje (seminare, okrugle stolove, radionice, konferencije, plenarne rasprave i slične sadržaje). Dodatni sadržaji n i s u namijenjeni sudionicima savjetovanja koji su u velikoj mjeri autori radova, već stručnjacima iz prakse, u prvom redu iz gospodarstva i javne uprave. MIPRO je stručno-znanstveno-gospodarski skup te mora nuditi sadržaje koji su znanstveni, stručni i gospodarski uz jaku legislativnu komponentu. O tome voditelji područja (savjetovanja) moraju stalno voditi računa. Njihov rad se ne iscrpljuje u organizaciji „njihovog“ savjetovanja koliko god taj rad u velikim savjetovanjima može biti iscrpljujući!

Je li voditeljstvo plaćeni posao?

Voditeljstvo n i j e plaćeni posao. Sve što rade članovi bilo koje udruge po definiciji rada u udruzi je volonterski rad. Stupanjem u udругu novi član ne potpisuje nikakav ugovor s udругom koji bi regulirao međusobna prava i obveze.

Novi član a priori prihvaća status volontera bez obzira hoće li obaviti kakav konkretan posao i koliki je njegov obim.

Angažman voditelja velikih savjetovanja na skupovima MIPRO obično je iznad razine uobičajene za volonterstvo te se voditelji n a g r a đ u j u poslije održanih skupova MIPRO kada se mogu procijeniti dometi pojedinih savjetovanja i financijski učinci skupa u cjelini. Dakle, n e p l a ć a s e rad voditelja, već se oni n a g r a đ u j u čime im se odaje priznanje za njihov doprinos iznad volonterske razine.

Dakle, ako netko „ulazi“ u MIPRO nadajući se da će za ono što radi u udruzi biti plaćen na isti način kao u tvrtki, došao je na krivu adresu. Bit će nagrađen u skladu s učinjenim i s financijskim mogućnostima udruge. Ta nagrada je vjerojatno manja od plaće koju bi dala tvrtka za isti posao. Ali u tvrtki neće dobiti sve ono što će dobiti u MIPRO-u, a to je afirmacija u društvu, afirmacija u struci i znanosti, mogućnost za širi društveni angažman, mogućnost na djelovanje na razvoj ICT-a u regiji, mogućnost organizacije novih događaja uz korištenje infrastrukture MIPRO-a i njegovog Ureda (portal www.mipro.hr, prostor Udruge MIPRO u Rijeci i Opatiji, bogati adresar MIPRO-a, direktna veza sa više od 60 skupnih članova i oko 150 pojedinačnih itd.).

Zašto je važno plaćanje godišnje članarine za pojedinačne i skupne članove?

Član udruge MIPRO postaje se potpisivanjem pristupnice. Potvrda članstva je plaćanje članarine na početku kalendarske godine. Članarina je obveza svakog člana i tko nije platio članarinu formalno nije član te nema prava propisana Statutom udruge. Nema drugog jednostavnog načina provjere članstva. Plaćanjem članarine član udruge simbolički potvrđuje svoju privrženost udruzi i podržava njenu djelatnost. Kako će se u budućnosti, u skladu sa Zakonom o udrugama, Skupština vrlo vjerojatno održavati svake godine, plaćena članarina je uvjet sudjelovanja u radu Skupštine bez obzira hoće li se ona održavati fizički ili elektronski.

Napomena:

Iako je ovaj tekst formalno pisan za voditelje savjetovanja (područja djelovanja) na skupovima MIPRO on vrijedi općenito za sve aktiviste udruge pa je u biti opći akt udruge MIPRO. Napisan je s namjerom da se povuče jasna granica između rada u tvrtki i rada u udruzi te da se naglasi volonterski karakter rada u udruzi iako se oni koji djeluju u udruzi ponekada nagrađuju za rad iznad volonterske razine.

Prof. dr. sc. Petar Biljanović

Predsjednik Programskog odbora